

ELSE MARIE HAGEN:

Avtegning i mykt materiale

Et frontalt utsnitt av en manns torso, med de kantete konturene av en oppslått bok under den himmelblå t-skjorta: *Avtegning i mykt materiale*. Hvorfor havnet den der? Det vi rent faktisk ser, og det som romsterer under overflaten, henger sammen på en grunnleggende uavklart måte. Bildet spenner bein på fikserte lesninger, betinget av en visuell nysgjerrighet. Den skjulte boken, med ukjent forfatter og tittel, indikerer en litterær og tilbaketrukket lomme: historier du ikke har direkte tilgang på. Motivet er nøkternt og hverdagslig, ikke sporenstreks noe å skrive hjem om. Likevel rommer det en hemmelig impuls, kledd i stoff.

I.

Else Marie Hagen har lenge operert med gjenkjennelige billedrom, konseptuelt konsentrert. Henvisninger til en viss type nordisk infrastruktur – kjølig, fornuftig, med gode hensikter – veksler med scener fra atelieret, hvor konstruksjonen av bildet er mer eksplisitt. Hagen er på hjemmebane, en like analytisk som impresjonistisk leken formidler av bildets iboende mekanismer. Dets funksjon som målestokk og standard er et gjennomgående tema, som konsekvens dannes meninger og forestillinger vi ikke alltid er oss bevisst.

Fotografiet ynder hos Hagen å vise til sin komplekse natur, full av blinde punkter. Påstander og fallgruver, fiksjonsgrad og realitet – produksjonen av bildet kretser rundt sine egne kår og muligheter. Tenkte fluktlinjer skyter ut av flatens rette vinkler, og inn i en umiddelbar, mer kaotisk sansbar verden. Abstraksjon, fargespill, gjenstander mot huden; det går en snor fra øynene (vurderende eller forførte) til taktile og perseptuelle erfaringer.

II.

Hagen har tidligere latt sine fotografier være smått gåtefulle aktører innen en standardisert byråkratisk logikk, med pekere til administrasjon, pedagogikk og utforming av sosiale og mentale mønstre. I forrige utstilling på Galleri K, *Liste over atferd*, viste tittelen til et skjema for å fange opp avvik i atferd hos barn og ungdom, ment for foreldre og foresatte. Vi ble hensatt til skoleverkets tørre og papirknitrende verden, hvor normer settes ut fra et gjennomsnitt. Skjema, sortering og kategorisering ble her et generelt bakteppe av kontroll og ensartethet, utfordret av enkelte bildelementer. Ungdommen selv var i høy grad klippet ut av bakgrunnen, en stilisert form som skulle fylles.

Oppmerksomheten mot bildets befatning med innlæring av vaner og mønstre videreføres i disse nye bildene. Billedrekken blir i så måte en skissebok over noe vagt formativt i uavsluttede prosesser. Barnets uttestende lek blir parallelt en husvarming for framtidige familieroller. Ulike materialer bindes sammen, ofte løst og midlertidig: Et formular antydes i *Regle*, hvor håret til to jenter er flettet sammen, en midlertidig sammenfiltrering som i det lange løp vil lugge. De lange linjene som krysser hverandre og skaper konsentrasjon og fokus, får også et ekko i flere fotografier med røde

tråder som danner et sentrum, i ett av dem supplert av pekende hender. Kameralinsen fokuserer og visker ut, alt ettersom, og likestiller midte og marginer. Basal form og farge utgjør råmaterialet: i hånd og materie, først og fremst noe formbart.

I *Hånd og emne* ligger en åpen, nesten sårt smal arm, med hånden strukket ut mot fuktig leire i en skjenende kube, klar til å få sin berettigelse som form. Ferdig beskyttet i en plastfolie blir den manuelle kraften liggende urealisert, en slapp og henslengt plan. Skaperøyeblikket er usentimentalt satt på vent, og det som venter virker klinete. Men hygien og renheten er ivaretatt overfor den umælende klumpen. I motsatt ende av skalaen demonstreres hvordan praktiske arrangementer ubevisst kan produsere formal estetikk og fortelling. *Enkeltstående figurer* viser to spede trær vernet av gjennomiktig plast, som en forstørret versjon av håndens innpakning. Et svevende inntrykk av en intim passiare, et usikkert par støttet opp mot et hønsenettinggjerde en forsommerdag.

Personene selv er ofte fraværende eller skjøvet i bakgrunnen, som utøvere av små handlinger. Det skarpe og slørete veksler stadig vekk, uten tydelig program: En gruppe mennesker ved et nakent tre opptrer først nesten usynlig, totalt overeksponert, så i fullt dagslys (*Midlertidig gruppering*). Baksiden og fremsiden er sidestilt, men speilvendte versjoner av hverandre.

III.

Papiret binder på ulike vis hele utstillingen sammen – som en rød tråd, men konkret som et bærende fotografisk materiale. Hagen tar stadig vekk steget ut i det fotografisk-skulpturelle, i åpne hybrider som tredimensjonalt snur seg direkte mot rommet. En utklipt person-silhuett vipper ut. Destabiliseringen av billedrommets flate finner vi også i *Portrett med klokke*, hvor en mann i hvit skjorte er strimlet opp som en annen lamellgardin. Klokkearma henger ned som et malplassert slips.

Tekstbrokker, øyensynlig kjapt skriblet ned, fremstår i det komplekse billedrommet som flyktige og tendensiøse notater – uten en definert kontekst. Det er uklart hvem de kommer fra, og hvem de er ment for. Dermed er fortolkningen helt og holdent flytende. *Readers' choice* viser lange pinner som hviler mot veggen, festet på disse er lapper med korte håndskrevne beskrivelser og utsagn, som sceneangivelser. De skrevne indikasjonene gir grove skisser: Han i havet, hun i sengen. Narrativet skjules i ermet, og brytes mot noe absurd og vilkårlig. Tekstens underliggende semantikk og opplysningsfunksjon tar hevd på mening på en annen måte enn bildene. Emballasjen og innholdet dribler sammen i et rastløst maktspill: I ett fotografi ser man åtte stablede pakker i gråpapir med påskriften, til sammen skrives ut "Hva gir du meg til gjengjeld". Transaksjonene mellom bildets interne og ytre meldinger, dets potensielle gave og gjenkrav, holder et kretsløp av mulig fortolkning åpent.

IV.

Et par hundre år er tittelen på to beslektede arbeider. Det ene har et virvar av firesifrede tall i lange, skrånende rekker. Som årstall spenner de historisk bredt, uten synlig lineal logikk peker de både frem og tilbake i tid: 1891, 2022, 2048, 1905 osv. Man antar tittelen indikerer det sammenlagte tidsrommet. Klussete skraveringer ligger under denne løse griden av tall, formet som en slags tavle. På det andre bildet er vi også inne i et slags rigget atelier, hvor lignende tallstriper er lagt over en stol. Friksjonen mellom det mekaniske – vår metriske måte å dele inn tilværelsen på, med målestokk og nummerering – og den reelle erfaringen av en mørk, glemsk og inkonsekvent avgrunn, kommer med det samme til syne. En stadig kalibrering og iscenesettelse av kategorier undersøkes i Else Marie Hagens fotografier, hvor tid og ytringer alltid er midlertidige ordninger. Eller avtegninger i et mykt materiale.

Line Ulekleiv